

PRZYKŁAD DOBREJ PRAKTYKI

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Stefana Żeromskiego w Morągu

Temat działania: Uczymy wspólnie z Instytutem Pamięci Narodowej

Zasięg działania: Projekt skierowany był do grupy dzieci dwunastoletnich, które są już w stanie wyobrazić sobie i wczuć się w rolę osób uczestniczących w różnych sytuacjach zaistniałych w czasie trwania wojny.

Program „Uczymy wspólnie z IPN” to propozycja krótkiego ale bogatego w informacje cyklu zajęć edukacyjno-wychowawczych dla uczniów klas VI szkoły podstawowej. W związku z zawartą w Podstawie Programowej tematyką dotyczącą II wojny światowej warto jest poszerzać wiedzę młodego pokolenia dotyczącą losów ludzi żyjących podczas wojny. Większa znajomość okrutnych losów ludzi żyjących w czasach wojennych wzbudzi w młodzieży szacunek do życia, współczucie, empatię. Pomoże lepiej przyswoić sobie historię. Bardzo ważny jest fakt, że młodzież w tym wieku jest bardzo zainteresowana tematyką wojenną, chętnie dowiadyuje się i uczy nowych wiadomości i posiada sporo dodatkowych informacji zaczerpniętych z innych źródeł informacji np. czasopism, programów telewizyjnych, filmów historycznych oraz obyczajowych. Wielokrotnie zdarza się, że uczniowie posiadają informacje od rodziny np. opowieści babci, dziadka i innych członków rodziny którymi chętnie dzielą się z innymi na lekcjach historii.

Wiedząc o tym, że młodzież jest żywo zainteresowana taką tematyką postanowiono wykorzystać ten fakt oraz propozycję zajęć z edukatorem z IPN by stworzyć krótki ale bogaty w treści i wartościowy pod względem intelektualnym i dydaktycznym program wspólnych lekcji.

Zajęcia były o tyle ciekawsze, ponieważ były prowadzone przez edukatora IPN wspólnie z nauczycielem historii. Osoby te wzajemnie się uzupełniały w przekazywaniu treści, razem dbały o prawidłowy przebieg programu, atrakcyjność treści i formy przekazu.

Cele działania: krzewienie nauki historycznej

Cele główne programu:

- wykorzystanie historii jako narzędzia do edukacji,
- krzewienia poczucia więzi z historią własnego państwa,
- wyposażenie uczniów w większy zasób wiadomości i umiejętności,
- wzbudzenie szacunku do ludzi i sytuacji,
- pogłębianie wiedzy na temat II wojny światowej,
- zachęcanie do samodzielnej, twórczej pracy,
- rozwijanie umiejętności pracy w grupie,
- doskonalenie umiejętności samodzielnej wypowiedzi na forum,
- rozwijanie ciekawości, kreatywności w procesie poznawania historii,
- konfrontacja przeszłości z teraźniejszością,
- poszerzenie wiadomości uczniów z historii najnowszej,
- rozbudzenie ciekawości poznawczej,
- rozwiązywanie problemów w sposób twórczy,
- kształtowanie umiejętności właściwej oceny sytuacji,
- kształtowanie umiejętności wykorzystanie wiedzy w sytuacjach praktycznych,
- propagowanie pozytywnych zachowań społecznych,
- poszukiwanie i porządkowanie informacji z różnych źródeł,
- prezentowanie własnego zdania,
- kształtowanie empatii i wrażliwości,
- nauka szacunku do losów innych ludzi,

- rozwijanie postawy tolerancji do inności innych ludzi,
- nauka akceptowania uczuć innych osób.

Cele szczegółowe:

- przedstawienie najważniejszych wydarzeń w wojnie obronnej Polski 1939 roku, uwzględniając ich umiejscowienie w czasie i przestrzeni,
- wymienienie państw będących w sojuszu z Polską oraz państw wrogich i ich przywódców,
- wskazanie na mapie państw, które dokonały agresji na Polskę,
- wskazanie kierunku niemieckich i radzieckich uderzeń na Polskę we wrześniu 1939 roku,
- podanie daty agresji na Polskę: Niemiec- 1 września i ZSRR- 17 września 1939 roku i zaznaczenie ich na taśmie chronologicznej,
- porównanie uzbrojenia polskiej armii z wyposażeniem wojsk niemieckich i radzieckich,
- opowiedzenie o losach polskich żołnierzy w kampanii wrześniowej i po jej zakończeniu, na podstawie poznanych na lekcji życiorysów,
- opowiadanie, z podaniem przykładów, o postawie Polaków podczas walk we wrześniu 1939 roku,
- wskazanie na mapie miejsc najważniejszych bitew wrześniowych,
- przedstawienie sytuacji Polski we wrześniu 1939 roku, uwzględniając osamotnienie w walce z najeźdźcą,
- wskazanie na mapie podziału ziem polskich dokonany przez okupantów,
- omówienie na przykładach polityki Stalina i Hitlera wobec ludności polskiej na okupowanych terenach,
- wymienienie form terroru stosowanych przez okupantów wobec ludności,
- wiedza na temat sytuacji Żydów na ziemiach polskich pod okupacją niemiecką,
- poznanie różnorodnych postaw Polaków wobec Żydów,
- zdobycie wiedzy o karach jakie groziły Polakom ratującym Żydów,
- wyjaśnienie, dlaczego pomoc ludności żydowskiej stanowiła dla Polaków wielkie wyzwanie,
- podanie daty powstania w getcie warszawskim,
- wyjaśnienie terminów: getto, obóz zagłady,
- wyjaśnienie, za jakie zasługi przyznawany jest medal Sprawiedliwy wśród Narodów Świata,
- poznanie przykładów Polaków, którzy ratowali Żydów w czasie wojny, potrafi ocenić motywacje postępowania Polaków narażających swoje życie dla życia innych,
- losy Polaków mieszkających na Wołyniu,
- wyjaśnienie terminów walka zbrojna, walka cywilna, Armia Krajowa, Polskie Państwo Podziemne,
- poznanie postępowania Polaków, którzy szantażowali Żydów oraz aprobowali ich prześladowania,
- pośrednie i bezpośrednie przyczyny „ antypolskiej akcji” na Wołyniu,
- zrozumienie omawianych wydarzeń dla relacji polsko- ukraińskich w czasie wojny,
- analizowanie źródeł historycznych,
- wykorzystanie informacji zawartych na mapie historycznej,
- prawidłowe wykorzystanie danych statystycznych,
- opowiadanie o ludobójstwie na Kresach Wschodnich,
- poznanie indywidualnych losów Polaków ocalałych z ludobójstwa,
- poznanie sposobów pomocy udzielonej Polakom przez Ukraińców.

Tematy zajęć

1. „A więc wojna!” – polski wrzesień 1939.
2. Postawy Polaków wobec Żydów w czasie okupacji niemieckiej.
3. „ Zbrodnia wołyńska”.

Metody pracy:

- praca pod kierunkiem (analiza tekstów źródłowych)
- rozmowa nauczająca
- drzewko decyzyjne

- praca z tekstem podręcznika
- praca z mapą
- praca z ilustracją
- praca z materiałami uzupełniającymi
- elementy wykładu
- praca z tekstem źródłowym i źródłem ikonograficznym

Formy pracy:

- indywidualna
- zbiorowa

Uzyskane efekty: poszerzenie wiedzy uczniów, poczucie więzi z historią własnego państwa

Wnioski z realizacji: Program i zajęcia podniosły świadomość młodzieży na temat II wojny światowej

Strona WWW szkoły z prezentacją dobrej praktyki: www.spnr4morag.szkolnastrona.pl

Autorzy dobrej praktyki: Jolanta Szkamruk